

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Портер М. Конкуренция./ М.Портер- Київ: Центр навчальної літератури, 2006 р.-682с.
2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства.: Навчальний посібник/ І.З. Должанський, Т.О. Загорна - Київ: Центр навчальної літератури, 2006 р.-384с.
3. Загородня З.І. Коли українське стане якісним.: [Розвиток «Програми якості»] / З.І. Загородня // Українське слово.- 2003 р.- С.8.
4. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства.: монографія/ За заг. ред. Іванова Ю.Б., Тищенко О.М.- Харків: ІНЖЕК.- 2006 р.- 384с.
5. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник./ М.І. Шаповал.- Київ: Знання.- 2003 р.- 475с.

РЕЗЮМЕ

Досліджено теоретичні засади конкурентоздатності продукції. Визначено сукупність властивостей продукції, що входять до складу її якостей, важливих для споживача і підприємства. Встановлено мету дослідження оцінювання конкурентоздатності продукції підприємства. Обґрунтовано значення принципів і методів оцінювання конкурентоздатності продукції, які можуть бути використані для прийняття управлінських рішень підприємством.

Ключові слова: властивості продукції, конкурентоздатність, оцінка, якість, принципи, частка підприємства на ринку, покупець товару, потенціал.

РЕЗЮМЕ

Исследованы теоретические основы конкурентоспособности продукции. Определена совокупность свойств продукции, входящих в состав ее качества, важных для потребителя и предприятия. Установлено цель исследования оценки конкурентоспособности продукции предприятия. Обосновано значение принципов и методов оценки конкурентоспособности продукции, которые могут быть использованы для принятия управленческих решений предприятием.

Ключевые слова: свойства продукции, конкурентоспособность, оценка, качество, принципы, доля предприятия на рынке, покупатель товара, потенциал.

SUMMARY

Theoretical principles of competitiveness of products are investigational. Totality of properties of products, that enter in the complement of her internalss important for a consumer and enterprise, is certain. The aim of research of evaluation of competitiveness of products of enterprise is set. The value of principles and methods is reasonable evaluations of competitiveness of products, that can be used for the acceptance of administrative decisions by an enterprise.

Keywords: properties of products, competitiveness, estimation, quality, principles, stake of enterprise, are at the market, customer of commodity, potential.

МЕТОДИ ОБМЕЖЕННЯ ТА МНОЖИННІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАЦІЙ, ЩО ПОВОДЯТЬСЯ ЧЕРЕЗ ОФШОРНІ ЗОНИ

Гочар О.-О.А.:

Протягом останніх десятиріч офшорна фінансова діяльність посідає все значніше місце у світовій фінансовій системі. З одного боку спостерігається значний ріст обсягів фінансових операцій та зростання кількості світових фінансових установ, проте, з іншого, спостерігається досить неоднозначне ставлення до цього явища в урядових, ділових та наукових колах. Ті чи інші види офшорних фінансових операцій глибоко ввійшли у практику міжнародного корпоративного управління, тоді як уряди вважають їх способом ухилення від оподаткування та відмивання брудних грошей.

Широке застосування в бізнесі офшорів урешті-решт призводить країни з різним рівнем соціально-економічного розвитку до необхідності формування чіткої позиції щодо цього явища.

Актуальність даної теми визначається впливом офшорних зон і компаній, що функціонують в них, на перерозподіл фінансових ресурсів, яке пов'язане з припливом або відтоком капіталу, що надає можливість опосередковано впливати на економіку окремих країн і на світову економіку в цілому. Так, половина експорту металопродукції та більше половини інвестицій в Україну проводяться з використанням офшорних зон, що призводить до недоотримання бюджетом грошових коштів.

Вивченням комплексу проблем, пов'язаних із функціонуванням офшорного бізнесу суб'єктів господарювання та з'ясуванням ролі держави займаються вчені багатьох країн. Зокрема, слід особливо відмітити науковий вклад Хейфеца Б.А., Буганко А.В., Пелпера Дж., Гетманцев Д., Абуова І., Аксьонов Д., Кузнецов К., Костіцин К. та ін.

Мета даної роботи – визначити множинність використання офшорних зон та Використання методів обмеження операцій, що поводяться через офшорні зони.

Для досягнення поставленої мети при виконанні дослідної роботи необхідно було розв'язати низку завдань:

- визначити економічну суть офшорів та їх класифікацію;
- визначити передумови виникнення офшорних зон та їх еволюцію;
- окреслити правові режими функціонування офшорних зон;
- дослідити спеціалізацію офшорних зон та наслідки їх діяльності;
- дослідити множинність використання офшорних зон;
- охарактеризувати напрямки активізації міжнародного співробітництва у сфері координації офшорного бізнесу;
- дослідити використання методів обмеження операцій, що проводяться через офшорні зони.

Об'єктом дослідження роботи є механізм функціонування офшорних зон, предметом – особливості функціонування офшорних юрисдикцій в сучасних умовах.

Дана робота написана в результаті опрацювання літературних джерел, законодавчих та урядових матеріалів, даних, отриманих з міжнародної інформаційної системи Internet.

Аспекти використання офшорних зон

Офшори - зручна форма володіння приватними активами. Як правило, великі активи належать не бізнесменам особисто, а під контролем ім компаніям, часто офшорним. Самі бізнесмени володіють лише акціями і частками цих компаній, знову ж таки часто за посередництва номінальних власників і трастових фондів.

Офшорні банки. З офшорами як такими тісно пов'язане поняття «банківського раю», який забезпечують офшорні банки. Основними їх перевагами є не тільки зниження рівня оподаткування, але і жорстке дотримання банківської таємниці, сприятливе правове середовище, що прискорює проведення банківських операцій за рахунок відсутності жорсткої регламентації звітності, валютного регулювання та прямого контролю з боку місцевої влади. Крім того, в деяких офшорах було полегшено прискорена реєстрація банків, і досить складно проводити розслідування відносно їхніх операцій. У той же час відсутність контролю за операціями офшорних банків є однією із серйозних

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

проблем, так як це може сприяти різного роду зловживань.

Виникнення юрисдикції «банківського раю», або банківських офшорів, після Другої світової війни було пов'язане, перш за все, з жорсткими валютними обмеженнями та валютним законодавством. Це обмежувало можливості банків по транснаціоналізації їх діяльності.

Перший банківський офшор з'явився на Багамських островах у 1965 р., що знаходився під юрисдикцією Британської корони, для яких Банк Англії розробив спеціальне законодавство, що дозволяло багамським банкам обслуговувати нерезидентів в іноземних валютах. Ця практика згодом була застосована і в інших офшорних юрисдикціях [1, с.79].

Створені в офшорах банки часто представляли собою «банки без персоналу», оскільки не мали права надавати банківські послуги на території юрисдикції реєстрації. На практиці операції здійснювалися основним суспільством («патронючим банком»), а діяльність офшорного банку зводилася до секретарським функцій. Однак офшорні банки могли бути і реальними установами, що надають банківські послуги (через філіальну мережу або електронні системи) (Додаток 3) [2, с.56].

Для здійснення своєї діяльності офшорні банки повинні отримати банківську ліцензію, які бувають трьох категорій: «А», «В» і «С».

Ліцензія типу «А» доступна невеликому числу найбільш авторитетних і великих міжнародних банків. Вона дозволяє здійснювати операції як з нерезидентами, так і резидентами офшорної юрисдикції в будь-яких іноземних валютах.

Найбільш поширена ліцензія типу «В», за якою працює більшість офшорних банків. Розрізняють такі різновиди цієї ліцензії:

1) офшорні банки з повною ліцензією типу «В» («необмежені» банки). Вони отримують ліцензію від приймаючої країни, що дозволяє їм займатися банківськими та / або трастовими операціями поза приймаючою країною. Ці банки мають право обслуговувати клієнтів з межами країни, в якій вони розташовані;

2) офшорні банки з обмеженою ліцензією типу «В» («обмежені» банки) отримують ліцензію, подібну ліцензії «необмеженого» банку, за винятком того, що вони можуть мати справу тільки з тими іноземними особами або корпораціями, які вказані в їх ліцензії. Як правило, байки цього типу створити простіше всього;

3) офшорні керовані (administered) банки (банки «без персоналу»). Вони функціонують на базі банку з генеральною ліцензією, на основі особливого договору між ним і власником офшорного банку. Для створення такого банку потрібна відповідна ліцензія.

У ліцензії типу «С» існує ряд обмежень по видах іноземних валют і типами нерезидентів, з якими можна проводити операції офшорному банку.

Фінансові та інвестиційні компанії та фонди. Однією з поширених форм офшорних компаній є офшорні фінансові та інвестиційні компанії. Вони можуть виконувати різні функції:

1) фінансове управління активами конкретної групи компаній (але безпосередньо не входять до її складу). У цих компаніях концентрується прибуток групи, тому використання офшорної компанії може призвести до виграшу через економію з податків;

2) акумулювання дивідендів, що надходять від своїх дочірніх компаній, і отримання максимальної вигоди від податкових кредитів;

3) надання ряду банківських послуг в тій мірі, в якій дозволяє законодавство конкретних офшорних юрисдикцій;

4) концентрація фінансових активів та інвестиційна діяльність, в тому числі:

- Придбання і продаж акцій, облігацій та інших денних паперів;

- Придбання матеріальних і нематеріальних активів, об'єктів, нерухомості, покупка землі і т.п.;

5) здійснення операцій лізингу нерухомого майна та обладнання. Зосередження в офшорній фінансовій структурі такого роду активів дає подальшу можливість репатріювати їх на батьківщину за допомогою надання їх у лізинг;

6) проведення операцій факторингу [3, с.89].

Інститути, які прагнуть зберегти капітал і диверсифікувати активи подальше від традиційних вкладень, таких як акції та облігації, все активніше довіряють свої кошти хедж-фондам. За інформацією чиказької дослідницької компанії Hedge Fund Research (HFR), число хедж-фондів у світі зросло з 3616 в кінці 1999 р. до 9462 в кінці 2009 р. При цьому зростання нових хедж-фондів перевершує їх «вибування». Активи під управлінням хедж-фондів, за оцінкою HFR, зросли з 456,4 млрд. дол наприкінці 1999 р. до 1,4 трлн.дол наприкінці 2010 р.

У той же час частина хедж-фондів інвестує в інші хедж-фонди. Якщо виключити повторний рахунок то, за оцінками HFR, число хедж-фондів наприкінці 2011 р. становила 72412.

Абсолютний рекорд прибутковості належить знаменитому фонду «Квантум» (Quantum Fund) Дж. Сороса (Нідерландські Антильські острови), який протягом своєї більш ніж 30-річної історії (1969-2000 рр.). Приносив інвесторам у середньому 31% на рік. Таким чином, інвестор, спочатку вклав до фонду 100 тис. дол, в кінці його історії міг би отримати більше 400 млн.. У липні 2000 р. Сорос провів злиття свого флагманського Quantum Fund з Quantum Emerging Markets Growth [12, с.91-92].

Ротаційні компанії. Функція цих компаній, більшість яких існує на папері, тобто фіктивно, полягає у пересиланні коштів або цінних паперів з країни в країну, причому часто все це супроводжується створенням ілюзії, наче відбувається при цьому зміна власників грошових сум або цінних паперів.

Головною метою ротаційної компанії є зведення до мінімуму тієї частини прибутку, яка підлягає оподаткуванню. Головним методом проведення такої операції залишається спрямування доходів, одержуваних за межами офшорного центру, на рахунки ротаційної компанії, зареєстрованої в цьому центрі. Ця процедура найчастіше включає надання ротаційній компанії послуг, як у сфері матеріальної, так і шляхом маніпулювання цінними паперами, ліцензійними правами та об'єктами інтелектуальної власності. Тут мова пррводяться операції, недоступних для контролю з боку податкових відомств, тому що в ряді випадків податковим службам інколи важко встановити, чи дійсно ці операції були компанією проведені. Компанії цього типу використовуються також в операціях купівлі-продажу.

Одна зі сфер, у якій найчастіше використовуються ротаційні компанії, - це надання послуг. Діяльність компанії полягає тут у розпорядженні правами, такими як: використання або продаж патентів, ліцензій, нової технології (ноу-хау), авторських прав або товарних знаків.

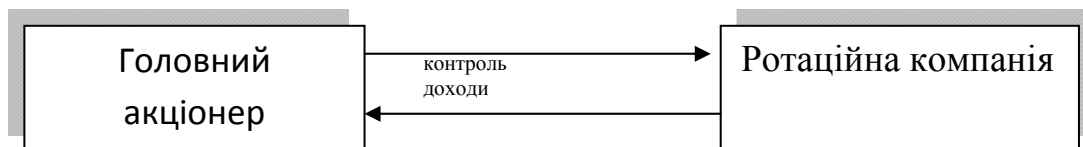

Рисунок 2.1. функціонування ротаційної компанії

У формі ротаційних компаній також виступають різноманітні консалтингові компанії. Провідні такого виду діяльність компанії користуються допомогою адвоката, юридичного радника, або створюють власне бюро, зайняте однієї лише адміністративною діяльністю [8, с.150].

Щоб уникнути податків і одночасно позбутися клопоту з податковими службами, ротаційні компанії не можуть цілком займатися виключно фіктивною діяльністю. Тому така компанія змушена демонструвати реальну господарську діяльність, доводити, що вона носить справжній, а не удаваний характер, і тим самим її функції не обмежуються однією лише роллю "поштової скриньки".

Використання методів обмеження операцій, що поводяться через офшорні зони

Розробка і вживання заходів з протидії ухиленню від сплати додатків з використанням при цьому офшорних центрів стали однією з головних цілей фінансових органів багатьох країн. Загальновідомо, що такі дії повинні нести як внутрішньодержавний, так і міжнародний характер. У другому з названих варіантів потрібна координація зусиль у рамках існуючих міжнародних організацій, а також укладення спеціальних угод між двома або більшою кількістю держав [4].

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

До найбільш впливових міжнародних організацій, які приступили до протидії зловживанням, що відбуваються в офшорних центрах, відносяться країни та держави, мова про які йшла вище.

Європейський Союз уже багато років займається проблемою ухилення від сплати податків. Результати таких зусиль втілилися в рапорти і науково-методичні розробки, які з'явилися вперше в 1973 р. і присвячені проблемі оподаткування холдингових компаній. У висновках, які містяться в цьому документі, констатована наявність держав, у яких оподаткування холдингових компаній здійснюється за нижчими ставками, ніж в інших країнах. Серед держав, які ввели привабливіші умови для таких платників податків, був названий Люксембург. Державам - учасникам угоди рекомендовано домагатися гармонізації податкових зобов'язань. Але результати виявилися дуже скромними: податкова ставка для холдингових компаній у Люксембурзі, яка становила 0,32%, була підвищена до мінімуму 10%.

Комісія Європейського Союзу при кожному зручному випадку наполягала на тому, що потрібно ввести в практику принципи фіскальної справедливості, які були б здатні запобігати фіскальним шахрайствам й ухиленню від сплати податків. Вона звернула увагу на той факт, що високі податкові ставки призводять до відтоку капіталів із країн Європейського Союзу. Тут же вказано на доцільність обмеження можливостей офшорних центрів, пов'язаних зі зловживаннями в частині несплати податків. Конкретним прикладом просування на цьому шляху були сформульовані Францією і Німеччиною вимоги до Люксембургу про зміну згаданого вище рівня податкової ставки для холдингових компаній. Від проведення зазначених змін було поставлено в залежність заплановане тоді розміщення в Люксембурзі Монетарного Фонду Європейського Союзу. В іншій доповіді, датованій тим же 1973 роком, Комісія Союзу критично оцінила податкові маніпуляції, практиковані багатонаціональними корпораціями. Комісія назвала факти використання корпораціями для цієї мети офшорних центрів, а також відзначила величину фінансових втрат для бюджетних надходжень різних країн. У листопаді 1977 р. Рада Європи опублікувала директиви, які стосуються даної проблеми. Вони ставили в обов'язок податковим службам країн Європейського Союзу обмінюватися між собою інформацією, але залишали в даному документі одну серйозну прогалину: було дозволено відмовляти в передачі інформації, якщо таке пред'явлення інформації призводило до порушення комерційної таємниці чи виникала погроза суспільним інтересам. Разом з тим було рекомендовано розвивати широкі зв'язки між податковими інспекторами різних країн, практикувати обмін досвідом і вивчення практичних досягнень у ліквідації податкових збитків [3, с.238-239].

Широке коло призначеної для обміну інформації про сплату податків, було передбачене в модельному договорі ОЕСР, який становить основу для укладання двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування. Переважна більшість таких угод (а їх було укладено до моменту підготовки модельного договору близько тисячі) містить розпорядження щодо обміну інформацією про податки. Однак для держав, які не уклали договорів щодо податків (а це стосується безлічі офшорних центрів), постанови модельного договору не мають якого-небудь значення [8].

Багатонаціональні корпорації, які використовують офшорні центри, як великий подарунок приймають досить часту відмову урядів ряду країн надавати податковим службам країн-резидентів цікаву для них інформацію, а також спостерігалися випадки здійснення перешкод у зборі інформації щодо сплати податків. Якщо, наприклад, будь-яка багатонаціональна компанія походженням із Австрії має декілька філій як у США, так і на Багамських островах, то зусилля США одержати інформацію про діяльність цієї компанії на Багамах нашоухуються на супротив з боку австрійської влади. Наприклад, Австрійський уряд, дає зрозуміти, що готовий підтримати зусилля американської влади, але тільки в тому випадку, якби американські податківці навели докази того, що діяльність даної австрійської фірми на Багамах порушує австрійське законодавство.

Більше того, ряд держав ввели в себе розпорядження, які особливо- гарантують захист інтересів вітчизняних компаній в частині збереження в таємниці їхньої документації, а також інформації про їхню діяльність. Власне кажучи, вона виявляється закритою для податкових та інших відомств іншої держави. Прикладом може бути англійський закон 1980 р. (British Protection of Trading Interests Act), а також розпорядження французького уряду, видані в тому самому році. В останніх, зокрема, зафіксовано, що екстериторіальні домагання, які містяться в іноземних юридичних актах, не підлягають виконанню стосовно резидентів, які знаходяться в юрисдикції французького уряду. Настільки широке формулювання може бути витлумачене як форма відмови в доступі до фінансових документів і в контролі над бухгалтерським діловодством. Шведський адміністративний суд також визнав несумісним із законом збирання податкової інформації на території даної країни, проведеної представниками іноземних податкових служб [6].

Потреба в одержанні податкової інформації за кордоном вимагає підвищення кваліфікації з боку працівників податкових відомств. Американська служба внутрішнього доходу ввела спеціальне навчання для своїх співробітників з проблеми ухилення від оподаткування, що практикувалося багатонаціональними корпораціями. У рамках такої підготовки слухачів ознайомлюють з податковою практикою іноземних країн, організовують для них зустрічі зі співробітниками таких компаній, демонструють прямо на місцях, як функціонує механізм дотримання банківської таємниці, й особливо увагу приділяють розкриттю механізму використання філіями цих компаній офшорних центрів. Це тим більш необхідно, оскільки офшорні центри вміло використовують огріхи і промахи у функціонуванні податкових служб, зайнятих збиранням необхідної їм інформації. Свідченням того може бути реалізація проекту "офшорна зона", проведена американською службою внутрішнього доходу (IRS). Його реалізація тривала 10 років, а метою реалізації проекту було ослаблено привабливість для неплатників податків таких місць, як, наприклад, Багамські острови. Ефект виявився більше ніж скромним. Ряд гучних судових справ, проведених за матеріалами, зібраними в ході реалізації цього проекту, закінчився вироком не на користь Служби внутрішнього доходу. Варто назвати справу Марголіса 1986 року. Департамент юстиції США висунув проти нього звинувачення в нелегальному ухиленні від податків шляхом використання офшорного центру, яким є Голландські Анголі. Однак у результаті судового процесу, який тривав 6 місяців і був надзвичайно складним, Марголіс виявився на волі. Це був перший у США судовий процес із кримінальної справи, предметом якої був державний позов. У другій справі (1994р.), яка стосувалася рахунків американських банків на Багамських островах, американський суд відмовився від визначення міри покарання на підставі того, що представлені звинуваченням документи були отримані незаконно (тобто за допомогою несанкціонованого зовнішнього спостереження з боку детективів і крадіжки секретних документів).

Разом з тим, використовуючи своє привілейоване становище і провідну роль в світовій економіці, США роблять ефективний тиск на деякі держави, у яких американські платники податків ховають свої капітали. Так, спираючись на відповідний законодавчий акт, схвалений конгресом (Caribbean Basin Economic Recovery Act), США змусили 24 міні-держави, які всі є де-факто офшорними центрами, підписати з Вашингтоном угоду про обмін податковою інформацією. Ці дані, передані за вимогою Казначейства чи Департаменту юстиції, відносяться не тільки до податків і фінансів, а й до відмивання "брудних" грошей, торгівлі наркотиками й організованої злочинності [7].

Сполучені Штати Америки, Франція й Індія відносяться до нечислених країн, які офіційно санкціонували податкове виказування і ввели винагороду за надання інформації про неплатників податків. Так, Служба внутрішнього доходу уже виплатила 500 тис. дол. 578-ом інформаторам. Кодекс Законів Франції містить загальні положення, які допускають винагороду інформаторів, а за індійськими законами інформатор має право на одержання від 10 до 20% суми, стягнутої державою за його заявою від неплатника податків.

Крім згаданої вище роботи над підготовкою умов модельного Договору, ОЕСР проводила і проводить аналітико-дослідницькі роботи щодо боротьби з втечею й ухиленням від податків. З цією метою створено спеціальний орган - Робочу групу, яка в 1977 р. була перетворена на Комітет із проблем стягування податків. Результатом таких зусиль є проведене в 1987 р. дослідження за назвою "Проблема Міжнародного ухилення і втечі від оподаткування". Даний Комітет також аналізує специфічні види і методи такої діяльності, особливо пов'язані з використанням неплатниками податків офшорних зон; найбільше його цікавлять зловживання, які відносяться до постанов, розміщених у договорах про уникнення подвійного оподаткування [8].

Країни - члени ОЕСР обмінюються між собою досвідом боротьби з нелегальною практикою податкових зловживань, а також надають одна одній матеріали і документи з цієї проблеми. Але, незважаючи на ці зусилля, вони відчувають труднощі, коли справа доходить до вираження згоди на прийняття спільних директив, спрямованих на запобігання ухиленню і втечі оподаткування. Це пов'язано, поряд з

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

іншим, із серйозною проблемою дотримання національного суверенітету, з одного боку, а з іншого — з чисто формальними труднощами з лінгвістичного питання, у зв'язку з необхідністю використання, як мінімум, 15 мов, включаючи фінську і японську.

Тому конвенція ОЕСР про адміністративну взаємодопомогу з проблем оподаткування (Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters) не одержала надто активного визнання з боку країн, які її підписали. Деякі з них виступили згодом проти цього документа, в тому числі такі держави, як Велика Британія, Австралія, Люксембург, Німеччина і Швейцарія.

У свою чергу, США прийняли тільки ту частину угоди, яка стосується обміну інформацією, тоді як Норвегія і Швеція підписали документ у цілому [9,с.512].

У той же час Швейцарське співтовариство охорони інвесторів висловилося за створення міжнародної поліції, яка буде займатися боротьбою із уникненням оподаткування — Інтерфінпол (Interfinpol), фіскального аналога Інтерполу [10,с.12].

Конвенція про адміністративну взаємодопомогу з проблем оподаткування зазнає критики з таких причин:

- 1) вона надає доступ різним державам до джерел інформації ще до початку слідства і порушення кримінальної справи;
- 2) вона передбачає обмін інформацією, залишаючи в невіданні платників податків, позбавляючи їх тим самим можливості подання пояснень;
- 3) вона допускає можливість зловживання відносно зібраних даних, а також конфіденційності торгових угод;
- 4) вона має багатонаціональний характер, хоча окремі держави не досягли гармонізації податкового законодавства.

Заради справедливості необхідно відзначити, що міжнародних організацій, які займаються боротьбою з ухиленням від сплати податків, не так уже й багато. З них можна згадати групу чотирьох (Франція, Німеччина, США й Англія), а також Співтовариство Податкових Адміністраторів країн Тихого океану (Австралія, Японія, Канада, а також США). Крім того, укладено двосторонню угоду між американською Службою внутрішнього доходу й англійськими податковими органами. Ця угода передбачає взаємний доступ до інформації кожної з цих двох країн. Згодом вона була розширена залученням до її учасників Франції, Німеччини і Норвегії. Німеччина зайшла в цьому напрямі настільки далеко, що призначила в США свого податкового аташе. Його завданням стало спостереження за змінами у функціонуванні американської податкової системи, а також надання допомоги в реалізації постанов податкової угоди, укладеної між США і Німеччиною.

Прикладом тісного співробітництва двох держав у галузі стягнення податків є США і Канада. Тут практикується бухгалтерський контроль над платниками податків, які одночасно одержують прибуток у цих двох країнах. У зростаючій кількості заведених справ американська Служба внутрішнього доходу здійснює тиск на американські і канадські банки з метою одержання доступу до рахунків клієнтів, які користуються послугами офшорних центрів. Тиск США поширюється і на інші країни, такі як Швейцарія, Англія, Гонконг [11,с.187].

Більшість малих держав Карибського басейну вважає, що у відносинах зі Сполученими Штатами має місце одностороння передача інформації, зрозуміло, у бік США. Однак останні в багатьох випадках ускладнюють одержання фінансової інформації, яка стосується мешканців Карибських островів, які ведуть бізнес у США. Нерідко причиною такого стану є відсутність у цих держав кваліфікованих працівників податкових відомств, здатних почати і довести до успішного завершення збирання в США необхідної податкової інформації. Сполучені Штати домоглися згоди на доступ до податкової інформації від Коста-Рики, Домініканської Республіки, Гренади, Гвіани, Гондурасу, Ямайки і Санта-Люсії тільки в результаті здійсненого на них тиску. Таким же чином Гуам, Маршаллові острови і Самоа в Тихому океані погодилися на переказ інформації щодо несплати податків, замість певних американських концесій. Верховний Суд США пішов ще далі, ухвалюючи постанову, відповідно до якої агенти ФБР мають право на екстрадицію підозрюваних у фіскальному шахрайстві на території США, наприклад, у втечі від оподаткування, яка визнається злочинем. Така акція може бути розпочата навіть у тому випадку, коли це спричинює порушення міжнародного права [9,с.525].

Висновки

Робота по обмеженню впливу офшорних зон на дохідність кожної окремої держави проводиться як на державному рівні кожної окремої країни, так і на міжнародному рівні різними відповідними організаціями. Історія антиофшорного законотворення сягає корінням початку минулого століття, і продовжується до сьогодні. Було зроблено досить значні кроки по упорядкуванні офшорного впливу, однак результативність національних офшорних політик все ж таки невисока. Головною причиною такої ситуації є те, що незважаючи на зовнішні прояви супротиву та намагання висвітлити офшори у світлі джерела світового криміналу, насправді їх послугами прагнуть користуватися всі суб'єкти великого бізнесу і просто багаті люди для збереження та примноження свого капіталу. Тому офшорам надається негласна підтримка. Уряди, на практиці, мало роблять реальних кроків до припинення існування податкових гаваней, навіть якщо вони постійно озвучують подібні наміри.

Міжнародні організації в 2009-2012 рр. піддали масованому тиску офшорні юрисдикції та пов'язаних із ними економічних гравців з різних країн. Більшість офшорних юрисдикцій маючи на увазі небезпеку застосування проти них економічних і політичних санкцій поступилися цьому тиску, підписавши відповідні двосторонні і багатосторонні угоди про співпрацю. Такий розвиток подій показав, що антиофшорне регулювання все більше виходить за межі національних рамок і приймає глобальний розмах. Розвиток міжнародного співробітництва дозволяє вирішити багато цих проблем, сприяючи створенню більш досконалої системи глобальних фінансів.

Таким чином, можна говорити про двофакторність національної політики провідних продуцентів світових фінансових потоків у відношенні до офшорів. Разом з тим, тиск урядів по відношенню до прозорості бізнесу в офшорних юрисдикціях та обміну відповідною інформацією буде посилюватися. А це приведе до нових якісних змін офшорного бізнесу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Захожай В. До проблеми: статистичне забезпечення кредитного ринку // Персонал— 2009 - №5 ст. 78-83.
2. Чернявський С.П. Основні риси сучасного ринку офшорних послуг. // Банківська справа, 2009, № 4, с. 56-58.
3. Денберг Р.Л. Міжнародне оподаткування: скорочений курс. — М., 2007. -- 246с.
4. Кузнецов К. Криза змусить боротися з офшорами? Економічна правда. — 28.04.2009
5. Локатарева. С.В. Міжнародне оподаткування та офшорні центри <http://www.twirpx.com> (28.11.2010р.)
6. Енциклопедія офшорного бізнесу. М.: НПК-ВЕСТА, 2008р. — 512с.
7. Міжнародне «антиофшорне» регулювання: Сучасний стан та перспективи. М.:Roche & Duffay, 2008.с.—196.
8. Абуова І. Аналіз світового досвіду по оподаткуванню і до контрольних іноземних компаній, 31.05.2008, www.uaoffshore.com (28.11.2010р)
9. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка. — Навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2009, - 672 с.
10. Костіцин К. Р. Швейцарія узаконила банківську таємницю // Галицькі контракти, 2003р, №49. — с. 12
11. Шонджис Б. Сучасний офшорний бізнес та проблеми боротьби з відмиванням «брудних» грошей // Світова економіка XXI століття: Нові проблеми та рішення (збірник статей) М.:Фінансова академія при уряді РФ, 2006, -- 205с.
12. Хейфец Б.А. Офшорні юрисдикції в глобальній та національній економіці — М.:ЗАО «Издательство «Экономика», 2010. — 335с.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

РЕЗЮМЕ

Міжнародні організації в 2009-2012 рр. піддали масованому тиску офшорні юрисдикції та пов'язаних із ними економічних гравців з різних країн. Більшість офшорних юрисдикцій маючи на увазі небезпеку застосування проти них економічних і політичних санкцій поступилися цьому тиску, підписавши відповідні двосторонні і багатосторонні угоди про співпрацю. Такий розвиток подій показав, що антиофшорне регулювання все більше виходить за межі національних рамок і приймає глобальний розмах. Розвиток міжнародного співробітництва дозволяє вирішити багато цих проблем, сприяючи створенню більш досконалої системи глобальних фінансів.

РЕЗЮМЕ

Международные организации в 2009-2012 гг подвергли массированному давлению офшорные юрисдикции и связанных с ними экономических игроков из разных стран. Большинство офшорных юрисдикций видя опасность применения против них экономических и политических санкций уступили этому давлению, подписав соответствующие двусторонние и многосторонние соглашения о сотрудничестве. Такое развитие событий показало, что антиофшорное регулирование все больше выходит за национальные рамки и принимает глобальный размах. Развитие международного сотрудничества позволяет решить многие из этих проблем, способствуя созданию более совершенной системы глобальных финансов.

SUMMARY

International organizations in 2009-2012 were subjected to massive pressure offshore jurisdictions and related economic players from different countries. Most offshore jurisdictions referring to the danger of applying them against economic and political sanctions yielded to this pressure by signing the relevant bilateral and multilateral cooperation agreements. This development shows that antyofshore regulation increasingly transcends national borders and adopt a global scale. Development of international cooperation can solve many of these problems by ensuring a more perfect system of global finance.

БИЗНЕС – ИНКУБАТОРЫ И КЛАСТЕРЫ В КОНТЕКСТЕ САМОРЕГУЛИРОВАНИЯ БИЗНЕСА

Гриценко С.И., д.э.н., профессор кафедры маркетинга Донецкого национального университета

Постановка проблемы. По своей природе инновационные формы регионального развития способствуют не только созданию условий и разработке, но и успешной реализации инновационных проектов, а соответственно снижению инновационных рисков хозяйствующих субъектов.

Механизм саморегулирования бизнеса представлен как соединение инновационных форм и инновационного риска по правилу ватерпаса на условной плоскости для проверки горизонтального положения линии, соответствующей синергии бизнеса. Этот механизм действует при использовании инновационной формы бизнес-инкубатора, обуславливающего установление равновесного с линейной зависимостью состояния, со стороны региональных органов управления с непосредственным участием местных спонсоров. Такая форма поддержки развития под «крышей» бизнес-инкубатора начинающим инновационным, консалтинговым фирмам, производителям новой техники в условиях экономической свободы действий, при финансовой поддержке и содействии квалифицированных кураторов способствует приобщению к реальному бизнесу и деловому сотрудничеству в условиях неупорядоченности. Бизнес-инкубатор дает возможность фирмам, освоившим конкретное дело, работая в условиях неопределенности оптимизировать уровень инновационного риска.

Кластеры как открытые материальные системы в условиях неопределенности могут быть адаптированы в самоорганизующиеся экономические системы. Между элементами этих систем – территориально взаимозависимыми компаниями и организациями на добровольных началах возникают коалиции, дающие им определенные конкурентные преимущества. Основными способами достижения конкурентных преимуществ кластерами являются: повышение производительности входящих в них фирм и отраслей; повышение способности к инновациям; стимулирование новых бизнес-образований [1, с. 275].

Саморегулирование бизнеса в процессе функционирования инновационных форм регионального развития достигается с помощью информации, обратной связи и осуществляется в виде самонастройки и самоорганизации.

Анализ последних исследований и публикаций. Идея развития, эволюции приобретает глобальное значение. Такой факт нашел воплощение в формировании нового научного направления, новой научной парадигмы, трактующей механизмы самопроизвольного возникновения упорядоченных структур (самоорганизации) в открытых нелинейных системах, - синергетике [2, с.630; 3, с.24-39; 4, с.62-70]. Бизнес-инкубаторам как организационным формам инновационного предпринимательства посвящены работы [5, 6]. Инновационно-инвестиционным сетевым структурам – кластерам посвящены работы [1, 7, 8]. Однако теоретические положения, связанные с саморегулированием бизнеса в условиях функционирования инновационных форм регионального развития, нуждаются в дальнейшем углублении.

Цель статьи. Обоснование теоретических положений саморегулирования бизнеса в контексте функционирования инновационных форм регионального развития.

Результаты исследования. Бизнес-инкубаторы, основанные в начале 80-х годов прошлого столетия в США, Великобритании, а затем и в других западных странах, как средство борьбы с банкротством малых предприятий. В результате анализа причин банкротства было установлено, что у предпринимателей недостаточно было знаний о потенциальном рынке предлагаемых ими услуг, умений и финансовых средств для реализации своих идей в бизнесе. Использование технологии бизнес-инкубации позволило снизить количество обанкротившихся предприятий в США в три раза. Исходя из мировой практики, основная задача бизнес-инкубаторов – сервисная поддержка на начальной стадии предприятий малого и среднего бизнеса (МСБ), как информационная, так и материальная. Каждый инкубатор вправе самостоятельно определять политику отношений с клиентами. Успех сотрудничества между инкубатором и фирмой будет зависеть от того насколько часто пересекаются их интересы. По мнению специалистов, за оказываемые услуги теоретического и практического характера необходимо платить, поэтому с самого начала фирмы на выгодных для них условиях оплачивают определенную часть от стоимости своего пребывания в инкубаторе.

В первую очередь в становлении и развитии бизнес-инкубаторов должно быть заинтересовано государство, так как оно будет получать стабильные налоги, будет развиваться экономика на основе внедрения инновационных технологий, появятся новые рабочие места и квалифицированные кадры. Залог благосостояния государства зависит от создания необходимых условий для саморегулирования и развития МСБ: подготовка законодательной базы для функционирования бизнес-инкубаторов; устранение бюрократии чиновников и уменьшение количества проверок предприятий; предоставление консалтинговых, административных и других управленческих услуг с целью выращивания конкурентоспособных компаний, лидеров рынка; «дешевая» аренда офисных помещений, оборудования, имущества в стенах бизнес-инкубаторов для начинающих компаний. Бизнес-инкубаторы – это один из эффективных инструментов стимулирования МСБ благодаря доверительным отношениям с партнерами, профессиональным специалистам-консультантам, помогающим фирмам пройти сложный переходный период, стать конкурентоспособными в результате реструктуризации, снизить инновационные риски до уровня, соответствующего требованиям инвесторов. Специалистами-консультантами могут выступать отобранные на тендерах инвестиционные посредники, владеющие достаточно большими пакетами акций, заинтересованные в реструктуризации предприятий, увеличивающей номинальную стоимость их активов. Для этого в Украине должна быть создана развитая инфраструктура венчурных инвестиций, с